

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 24 febr. 1888, kl. 7 e. m.

Betänkande, angående villkoren för tillverkning af bränvin.

Sedan bevillningsutskottet till behandling förehaft dels Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 2, angående förhöjning af bränvinstillverkningskatten samt i tullsatserna för bränvin och tobak, i hvad densamma afser bränvinstillverkningskatten, dels ock tvenne till utskottet hörande motioner rörande villkoren för tillverkning af bränvin, får utskottet jemlikt 40 § riksdagsordningen häröfver afgifva utlåtande.

I nu gällande förordning angående villkoren för tillverkning af bränvin af den 13 juli 1887 stadgas rörande skatt å tillverkad bränvin följande:

§ 10.

1. För bränvin, tillverkad inom landet, skall efter afdrag af två procent, som äro skattefria, tillverkaren påföras skatt med 40 öre för hvarje liter af normalstyrka, hvarmed förstås bränvin, som vid + 15° å Celsii termometer innehåller 50 volymprocent alkohol.

3. Vid utförsel af bränvin må, efter hvad särskildt finnes stadgad, åtnjutas restitution med 40,8 öre för hvarje liter renadt och med 40 öre för hvarje liter icke renadt bränvin af normalstyrka.

4. Då bränvin under de vilkor och den kontroll, Kongl. Maj:t vill föreskrifva, göres till förtäring obrukbart (denatureras) för att användas för tekniskt eller vetenskapligt behof, må restitution åtnjutas med 40 öre för hvarje liter bränvin af normalstyrka; dock medgifves ej restitution för bränvin, som användes till tvål, parfym eller, med

undantag af ättika, till fabrikater, afsedda att förtäras. Denaturerad bränvin är ej underkastadt försäljningsafgift.

Uti sin förevarande proposition har Kongl. Maj:t, under åberopande af ett vid Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof fogadt protokoll öfver finansärenden för den 12 sistlidne januari äfvensom ett nu ifrågavarande proposition bilagdt protokoll öfver finansärenden för samma dag, i fråga om bränvinstillverkningskatten föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till förändrad lydelse af ofvan omförmälda lagrum:

§ 10.

1. För bränvin, tillverkad inom landet, skall efter afdrag af två procent, som äro skattefria, tillverkaren påföras skatt med 45 öre för hvarje liter af normalstyrka, hvarmed förstås bränvin, som vid + 15° å Celsii termometer innehåller 50 volymprocent alkohol.

3. Vid utförsel af bränvin må, efter hvad särskildt finnes stadgadt, åtnjutas restitution med 45,9 öre för hvarje liter renadt och med 45 öre för hvarje liter icke renadt bränvin af normalstyrka.

4. Då bränvin under de vilkor och den kontroll, Kongl. Maj:t vill föreskrifva, göres till förtäring obrukbart (denatureras) för att användas för tekniskt eller vetenskapligt behof, må restitution åtnjutas med 45 öre för hvarje liter bränvin af normalstyrka; dock medgifves ej restitution för bränvin, som användes till tvål, parfym eller, med undantag af ättika, till fabrikater afsedda att förtäras. Denaturerad bränvin är ej underkastadt försäljningsafgift.

I sammanhang härmed föreslår Kongl. Maj:t:

att hvad sålunda i afseende å förhöjningen af tillverkningsafgiften stadgas skall träda i kraft från och med den dag, som, efter det Riksdagen i ämnet fattat beslut, af Kongl. Maj:t kungöres, samt bestämmelserna angående den förhöjda restitutionen vid utförsel tilllämpas från och med den 1 januari 1889; dock att hittills gällande skatt af 40 öre litern må erläggas ej mindre för det bränvin, som vid den tid, då den förhöjda afgiften träder i kraft, redan är disponerad, än äfven, så vida betalning erlägges före den 1 oktober 1888, för det bränvin, som vid den tid, då den förhöjda tillverkningsafgiften träder i kraft, obeskattadt qvarligger å brännerinederlag eller allmänt bränvinsnederlag.

Såsom skäl för den sålunda föreslagna förhöjningen af bränvinstillverkningsafgiften har uti ofvan först omförmälda statsrådsprotokoll förutvarande chefen för finansdepartementet anfört bland annat: att för

fyllande i vårt land af ett ökad behof af statsinkomster syntes skatt å malt eller maldrycker samt en högre beskattning å bränvin och tobak företrädesvis lämpliga; att då emellertid kontrollen öfver maltskattens utgörande skulle erfordra en alldeles ny och ganska vidlyftig anordning samt anställande af en stor personal, samt i betraktande jemväl deraf, att öl mera än bränvin och tobak utgjorde ett näringsmedel, de senare i första hand borde tillitas; att, beträffande beskattning af bränvin, förbrukningen deraf, sedan afdrag likväl skett för det bränvin, som efter verkställd denaturering användes för tekniskt eller vetenskapligt behof och således ej medförde någon statsinkomt, enligt uppgift från statskontoret kunde anses utgöra omkring 31,400,000 liter om året, hvilket motsvarade en tillverknings-skatt af omkring 12,500,000 kronor; att tillverkningen under år 1887 visserligen uppgått till 34,438,867,5 liter, men att, ehuru de sex senaste årens tillverkning efter afdrag af omkring 11 millioner liter å nederlag skulle berättiga till antagandet af en årlig förbrukning till belopp af närmare 34 millioner liter, försigtigheten dock kräde att under nuvarande förhållanden ej beräkna en högre förbrukning än den minsta möjliga antagliga. En förhöjning af tillverknings-skatten från 40 till 45 öre skulle således inbringa en ökad statsinkomst af omkring 1,570,000 kronor.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 65, angående förhöjning i bränvinstillverknings-skatten samt i tullsatserna för bränvin och sprit anför herr *E. W. Wretlind*, med hvilken 45 af kammarens ledamöter sig förenat, att då en höjd tillverknings-skatt städse varit ett bland de verksammaste medlen att på lagstiftningens väg motverka bränvinsbruket, samt då ropet i landet på ytterligare afbräck i bränvinsväldets magt ständigt fortginge, man enligt motionärens åsigt i nykterhetens och sedlighetens intresse borde fortgå på den beträdda vägen, som hittills visat sig verksam, samt ytterligare öka bränvinstillverknings-skatten. Om denna höjdes med $\frac{1}{4}$ af sitt nuvarande belopp, så orsakades deraf ingen känbart ökad utgift för den, som endast undantagsvis eller i små kvantiteter begagnade bränvin, men för yrkessuparen blefve häraf en åtminstone så pass känbar skatt, att den borde kunna förmå honom att i någon mån lägga hämmande band på sin dåliga vana.

På grund häraf hemställer motionären,
att Riksdagen ville för sin del besluta en förhöjning af bränvinstillverknings-skatten från nuvarande 40 öre till 50 öre per liter.

Då Kongl. Maj:ts ofvannämnda proposition och berörda af herr *Wretlind* väckta motion, ehuru ämnade att tillgodose skilda intressen,

likväl båda afse ett höjande af bränvinstillverkningskatten, har utskottet förehaft dem till gemensam behandling.

Det till stöd för Kongl. Maj:ts proposition åberopade skäl, eller ett ökadtt behof af statsinkomster, synes utskottet numera hafva förfallit. Genom de nyligen af Riksdagen beslutade tullsatser å spanmål och produkter deraf torde nemligen ått statsverket beredas en inkomst, som otvifvelaktigt kommer ått fullt motsvara den, som kunnat tillskyndas staten genom den af Kongl. Maj:t ifrågasatta förhöjning i bränvinstillverkningskatten.

Beträffande derefter herr Wretlinds motion, så behjertar utskottet till fullo det med motionen afsedda ändamål, men anser likväl flera skäl tala emot ett ytterligare höjande af den redan betydliga tillverkningskatten å bränvin. Ifrågavarande skatt, som före 1855 års lagstiftning utgått efter pannerymden med olika afgifter allt efter redskapens beräknade större eller mindre afverkningsförmåga, fastställdes genom berörda lagstiftning till 16 skillingar banko för hvarje tillverkad kanna sexgradigt bränvin, men höjdes redan år 1857 till 60 öre för hvarje kanna bränvin af 50 procent styrka vid 15 graders värme efter Celsii termometer. Med afseende ått nödvändigheten af ökade inkomster för fyllande af uppkomna statsbehof blef tillverkningsafgiften vid 1867 års riksdag höjd till 70 öre samt på grund af Riksdagens år 1871 fattade beslut ytterligare höjd till 80 öre för hvarje kanna. Vid 1879 års riksdag, till hvilken Kongl. Maj:t i nådig proposition hemställt, ått tillverkningsafgiften å bränvin i anledning af befarad statsbrist måtte höjas med 40 öre eller bestämmas till 1 krona 20 öre för hvarje kanna, höjdes tillverkningskatten till 1 krona per kanna, hvarefter genom 1882 års förordning, jemte det ått det metriska systemets mått- och viktbestämmelser infördes i bränvinslagstiftningen, afgiften bestämdes till 40 öre per liter eller 1 krona 4,68 öre per kanna.

Skatten ått tillverkadtt bränvin har sålunda, såsom härått framgår, från år 1855 blifvit höjd med icke mindre än 54,68 öre, eller till mer än dess dubbla belopp, och hafva dessa förhöjningar merendels haft sin orsak i statens behof af ökade inkomster. Då sådan anledning nu icke är för handen, och då, enligt utskottets uppfattning, nykterheten i vårt land alltjemt gått framåt icke blott eller förnämligast genom vidtagna lagstiftningsåttgärder utan genom en vunnen klarare insigt af det förderliga och skadliga i rusdryckers missbruk, anser utskottet skål nu ej förefinnas till den föreslagna åttgärden. Utskottet vill dessutom påpeka, ått det med motionen afsedda ändamål, eller nykterhetens befrämjande, icke torde i nämnvärd grad kunna vinnas derigenom

att bränvinet fördyras med ett jämförelsevis så ringa belopp som 10 öre för liter.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa:

1:o.

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition, såvidt densamma afser förhöjning af bränvinstillverkningsskatten, icke måtte vinna Riksdagens bifall; samt

2:o.

att icke heller herr Wretlinds förevarande motion måtte af Riksdagen bifallas.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 119, anför herr vice talmannen *S. Nilsson* i Efveröd, under åberopande af motiveringen till sin vid förlidet års andra riksdag väckta motion, n:o 88, att det till följd af de under senare åren allt lägre prisen å spanmål blifvit möjligt för bränvinstillverkarna i landet att af hvete, råg, majs och melass, som till hufvudsakligaste delen införskrefves från utlandet, bereda en högst betydande del af det i landet tillverkade bränvin. Genom det öfverskott, som härigenom uppkommit, hade vållats ett betydligt prisfall å bränvin, hvilket i sin ordning gjort, att priset å potatis sjunkit, så att det under tiden från den 1 oktober förlidet år vexlat mellan 2 kronor 50 öre och 3 kronor för 9 kubikfot. Uppenbart vore, att detta förhållande, ehuru likgiltigt för bränvinstillverkaren, skulle verka i högsta grad skadligt för jordbruket.

Den senast utgifna officiella statistiken öfver bränvinstillverkningen i landet utvisade, att under tillverkningsåret 1884—1885 till beredning af bränvin användts: 720,402 kilogram hvete, 6,524,950 kilogram råg, 15,695,651 kilogram majs samt 2,189,636 kilogram ärter, ris, darry och melass samt för året 1885—1886: 387,685 kilogram hvete, 7,891,153 kilogram råg, 12,573,603 kilogram majs samt 1,173,415 kilogram ris och melass — allt hufvudsakligen utländska produkter, af hvilka erhållits mer än en tredjedel af landets hela tillverkning. Äfven under de nuvarande låga prisen på potatis användes utländska sädeslag för tillverkning af bränvin, ehuru icke i så stor mängd som under föregående år.

Anledning förefunnes visserligen att antaga, att tull, som vid förlidet års riksdag blifvit åsatt majs, nu skulle åsättas jemväl andra sädeslag, men då de blifvande tullsatserna enligt motionärens åsigt

sannolikt komme att blifva bestämda i närmaste öfverensstämmelse med bevillningsutskottets förslag förra året, funnes ingen säkerhet därför, att någon minskning i användningen af utländsk spanmål för bränvinstillverkning skulle följa. Under dylika förhållanden funnes ingen annan utväg till att uppnå det af motionären afsedda syfte än förbud att tillverka bränvin af sådana slag af spanmål, som ej vore nödvändiga dertill. Motionären föreslår fördenskull, att Riksdagen måtte besluta följande tillägg till § 3 i gällande förordning angående tillverkning af bränvin:

Äfven må användas alla slags råämnen utom hvete, råg, majs, ris eller andra sådana, som äro af beskaffenhet, att de icke kunna inom landet allmänligen alstras.

Herr vice talmannen anför vidare, att då man nu hade den förhoppningen, att bränvinskonsumtionen fortfarande skulle minskas, och öfverproduktion af bränvin således äfven framdeles vore att befara, måste man tillse, genom hvilka medel denna öfverproduktion lämpligen borde kunna minskas äfven på annat sätt än nyss föreslagna. Med tanken på att bränvinstillverkningen i främsta rummet borde bevaras såsom binäring till jordbruket, och för att förebygga, att de små brännerierna, som bedrifvas hufvudsakligen för jordbruksnäringens befrämjande, duka under i täflan med de större, som mera äro afsedda för fabrikshandtering än till jordbrukets bästa, och äfven för att derigenom föranleda minskning i bränvinstillverkningen i landet, föreslår motionären den förändring i ofvan nämnda förordning,

att i dess § 11 siffran 5,000 måtte ändras till 3,000, och att följaktligen den, som i dagligt medeltal under tillverkningsåret tillverkar mer än 3,000 liter beskattbart bränvin, skall för öfverskottet erlägga 10 öre högre skatt för hvarje liter sådant bränvin än den skatt, som i § 10 bestämmes.

Herr vice talmannen framhåller härefter, hurusom bränvinstillverkningen, ehuru en af statsverkets största inkomstkällor, likväl i afseende å försäljningen af den genom densamma vunna produkten är besvärad af större inskränkningar och tvångsbestämmelser än någon annan näring. Med anledning häraf, och då för närvarande någon utsigt att få dessa inskränkningar upphäfdade icke syntes vara för handen, anser motionären att man ej kan anses vara obillig i sina anspråk, om man begär här likasom i andra länder, der bränvinstillverkning drifves i stor skala, att staten gör något för att underlätta exporten af varan till utlandet och dymedelst i viss mån aflyfter de band, som äro lagda på denna näring. Då nu en ytterligare skatteförhöjning å bränvinstillverkningen af Kongl. Maj:t blifvit ifrågasatt för fyllande af statskassans behof, och brännerinäringen, i fall förslaget antoges, der-

igenom blefve ytterligare försvårad, men Riksdagen efter all sannolikhet komme att finna andra utvägar för fyllande af detta statens behof, hemställer motionären, att den nu föreslagna skatteförhöjningen i stället måtte få användas för befrämjande af export af bränvin till utlandet, samt föreslår derföre,

att 3:dje momentet af 10:de paragrafen i ofvannämnda förordning måtte få den förändrade lydelsen, att vid utförsel af bränvin må, efter hvad särskildt derom blifvit stadgadt, en restitution åtnjutas af 6 öre för hvarje liter renadt och 5 öre för hvarje liter icke renadt bränvin vid normalstyrka utöfver den skatt, som kan varda antagen.

Uti den af Kongl. Maj:t förlidit år till Riksdagen framställda proposition n:o 34, om antagande af ny förordning angående bränvinstillverkning, hade, såsom bekant, intagits ett stadgande af enahanda lydelse som första punkten i nu förevarande motion med undantag deraf, att hvete och råg ej omnämndes i Kongl. Maj:ts förslag. Detta förslag bifölls jemväl af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren, med bifall till bevillningsutskottets derom gjorda hemställan, afslog förslaget.

I utskottets betänkande häröfver yttras bland annat: »Kongl. Maj:ts förslag om förbud för tillverkning af majs och dylika råämnen finner utskottet leda till ett allt för strängt förmynderskap, då det, huru omsorgsfullt en näring än är begränsad, dock bör stå hvar och en fritt att välja det råmaterial, han finner för näringens utveckling fördelaktigast. Ett ej ovigtigt skäl för att underlåta att stadga ett sådant förbud torde äfven vara, att ett stort antal af brännerierna i landet äro helt och hållet hänvisade att bränna af majs och dylika i Kongl. Maj:ts förslag afsedda ämnen, då potatis icke kan med fördel och i tillräcklig mängd för dem erhållas, hvarför dessa brännerier, derest ett sådant ifrågasatt förbud infördes i förordningen, icke kunde längre uppehållas och i och med nedläggandet af rörelsen blefve nästan värdelösa för egaren.»

Utskottet, som till fullo instämmer häri, vill härförutom erinra, att genom en sådan åtgärd som den af motionären föreslagna skulle jordbrukaren beröfvas möjligheten att kunna för bränvinstillverkning använda dylik spanmål, som blifvit skadad eller eljest vore af dålig beskaffenhet.

I allt fall synas utskottet de skäl, som kunna tala för det af herr vice talmannen väckta förslag, numera hafva betydligt förlorat sin kraft, sedan tull blifvit åsatt all slags spanmål. I olikhet med motionären anser nemligen utskottet, att tullsatserna, ehuru bestämda »i närmaste öfverensstämmelse med bevillningsutskottets förslag förra året», likväl skola med säkerhet medföra jemväl det resultat, att användningen af

utländsk spannmål för bränvinstillverkning kommer att i betydlig mån minskas. I anledning häraf får utskottet hemställa,

3:o.

att ifrågavarande förslag till ändring i § 3 af förordningen angående villkoren för tillverkning af bränvin måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

§ 11 mom. 1 i nu gällande förordning angående tillverkning af bränvin lyder sålunda:

Har tillverkningen icke uppgått till 8,000 liter beskattningsbart bränvin för hela den tid tillverkningsrätten gäلت, då skall förutom stadgad skatt erläggas en afgift af 10 öre för hvarje liter, hvarmed det tillverkade literalet understiger nämnda belopp; och likaledes skall, i händelse tillverkningen ej uppgått till 500 liter eller öfverstigit 5,000 liter i medeltal för hvarje tillverkningsdygn, utgå en afgift af 10 öre för hvarje liter, hvarmed det tillverkade bränvinet understiger ett efter en medeltillverkning af 500 liter beräknadt tillverkningsbelopp eller öfverstiger en medeltillverkning, beräknad efter 5,000 liter för hvarje tillverkningsdygn. Dessa afgifter skola dock ej utgå, då tillverkningsrättens upphörande grundar sig på anmälan efter olyckshändelse, hvarom i § 6 sägs, eller Kongl. Maj:ts derom meddelade föreskrift; och ankomme på Kongl. Maj:ts pröfning, huruvida eller i hvad mån befrielse från desamma må medgifvas, då bränvinet erhålles såsom biprodukt vid annan tillverkning.

Enligt 1855 års tillverkningslag voro de lägsta och högsta tillåtna dagliga tillverkningsbeloppen 300 och 1,000 kannor. Dessa gränser ändrades sedermera år 1871 och bestämdes då till 200 och 1,200 kannor motsvarande 520 och 3,140 liter. Den af Kongl. Maj:t år 1877 tillsatta komité för afgifvande af förslag till förändrad bränvinslagstiftning föreslog häri en ytterligare utsträckning genom samma gränzers fastställande till 100 och 2,400 kannor eller 260 och 6,280 liter, och blef den af komitén sålunda med afseende å förhöjningen af tillverkningsbeloppet uttalade princip godkänd af Kongl. Maj:t, men ansågs en förhöjning till mer än 5,000 liter icke vara af nöden, och blef detta belopp jemväl i 1882 års tillverkningslag föreskrifvet såsom det högsta tillåtna.

Med anledning af herr vice talmannens i 2:dra punkten af sin förevarande motion väckta förslag, att nedsätta berörda belopp till 3,000 liter, har utskottet från finansdepartementets kontroll- och justerings-

byrå förskaffat sig uppgift å antalet af de brännerier, som i dagligt medeltal tillverka mer än 3,000 liter, och har utskottet deraf inhämtat, att deras antal under det senast förflyttna tillverkningsåret utgjort endast 10, samt att af dessa ej flera än 3 tillverkat något öfver 4,000 liter. Förklaringen till detta ringa antal torde delvis få sökas i den omständigheten, att de flesta brännerier blifvit anlagda före år 1882 och sålunda icke i något fall beräknade att kunna tillverka mer än 1,200 kannor i dagligt medeltal.

Då emellertid samtliga under nämnda tid i gång varande brännerier i riket uppgingo till ett antal af 184, samt således endast något öfver 5 procent deraf öfverskredo det dagliga tillverkningsbelopp af 3,000 liter, hvilket motionären föreslagit såsom det högsta tillåtna, anser utskottet, som nu ej vill ingå i pröfning af det mer eller mindre önskvärda deri att bränvinstillverkningen, på sätt sker, allt mer koncentrerar sig i få och stora fabriker, att den af motionären föreslagna åtgärd åtminstone för närvarande icke är af behovet påkallad.

Utskottet hemställer följaktligen,

4:o.

att förevarande förslag till ändring i § 11 mom. 1 af oftanämnda förordning icke för närvarande måtte af Riksdagen bifallas.

Beträffande slutligen herr vice talmannens förslag om förhöjd restitution vid utförsel af bränvin, har berörda förslag, såsom motionen utvisar, blifvit framställt under förutsättning, att Kongl. Maj:ts ofvan omförmälda nådiga proposition angående förhöjning i bränvinstillverkningskatten blefve af Riksdagen antagen. Som utskottet, på sätt här ofvan omförmäles, afstyrkt bifall till berörda kongl. proposition, kan utskottet sålunda i afseende å bemälda af motionären väckta förslag endast hemställa, att detsamma af Riksdagen lemnas utan afseende. Som utskottet emellertid, jemväl för den händelse Kongl. Maj:ts berörda proposition vinner Riksdagens bifall, anser ifrågavarande förslag vara af beskaffenhet att icke böra af Riksdagen bifallas, har utskottet icke velat underlåta att nu öfver detsamma afgifva utlåtande.

Då restitution vid utförsel af bränvin genom kongl. kungörelse den 7 december 1866 för första gången medgafs i vårt land, afsåg denna endast det bevisligen utförda bränvinet, utan att någon hänsyn togs till den minskning, som vid bränvinets förädling till sprit uppkom, och stadgades i följd häraf, att restitution fick åtnjutas endast

till lika belopp med tillverkningsskatten. Genom kongl. kungörelse den 24 maj 1872 gjordes härutinnan den ändring, att vid utförsel af bränvin, hvarå skatten emellertid blifvit höjd till 80 öre, restitution skulle åtnjutas med 81,7 öre för hvarje kanna renadt bränvin eller sådant som vid 15 graders värme efter Celsii termometer uppgick till 93 procent alkohol eller derutöfver, hvaremot för råbränvinet restitution naturligen endast utgick med samma belopp som tillverkningsafgiften eller 80 öre.

Enligt nu gällande grundsats åtnjutes restitution för renadt bränvin med tillverkningsafgiften, tillökad med 2 procent eller 40,8 öre, och har Kongl. Maj:t i sin ofvanberörda proposition, i händelse Riksdagen beslöte bränvinstillverkningsskattens höjande till 45 öre för liter, föreslagit, att jemlikt nämnda grundsats restitution måtte åtnjutas med 45,9 öre för hvarje liter renadt bränvin. Enligt herr vice talmannens förslag skulle sålunda bränvinstillverkaren förutom restitution beviljas en exportpremie af 5,1 öre för hvarje liter renadt och 5 öre för hvarje liter icke renadt bränvin. Då råvarupriset för bränvin, på sätt förutvarande chefen för finansdepartementet i sitt Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition bifogade yttrande till statsrådsprotokollet anført, för närvarande icke torde kunna beräknas till mer än 10 öre för en liter af normalstyrka, skulle sålunda genom ifrågavarande förslag bränvinstillverkaren meddelas förmånen af en exportpremie å ej mindre än 50 procent af värdet å råvaran.

Till ett dylikt uppmuntrande från statens sida af bränvinstillverkningen anser utskottet skäl icke förefinnas, och anser sig utskottet desto mindre böra förorda en dylik åtgärd, som förmånen af exportpremie tillförene icke i vårt land tilldelats någon annan näring.

På grund häraf får utskottet hemställa,

5:o.

att herr vice talmannen S. Nilssons ifrågavarande förslag måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Stockholm den 24 februari 1888.

På utskottets vägnar:

ER. GUST. BOSTRÖM.

Reservation:

af herr *Lithander*: »Då jag icke kunnat deltaga i det afstyrkande utlåtande, hvilket bevillningsutskottet afgifvit i afseende på herr *Wretlinds* motion, n:o 65, utan ansett mig böra reservera mig mot det samma, får jag i korthet angifva skälen dertill.

Sannolikt vill ingen bestrida, att dryckenskapen vållat menskligheten flera och större olyckor, än någon kan fatta eller beskrifva, samt att just bränvinet bragt ett oräkneligt stort antal svenska medborgare uti elände och förorsakat sorgliga händelser, hvilka ofta varit ödeläggande för de familjers lycka, som deraf drabbats.

Det har emellertid ingifvit hopp om en bättre framtid för Sverige i detta afseende, att statsmagterna, sedan flera tiotal af år tillbaka, med framgång sökt minska förbrukningen af bränvin genom att hårdt beskatta såväl tillverkning som försäljning af denna skadliga spritdryck.

Motionären, som på goda grunder anser att man ännu icke hunnit gränsen för denna beskattning, enär den icke kunnat nedbringa den årliga förbrukningen af bränvin under den enorma kvantiteten af 31 millioner liter, begär att man skall taga ett ytterligare steg på den beträdda vägen genom att ånyo höja tillverkningskatten med 10 öre per liter och åsätta motsvarande tull på importerade spritdrycker. — Alldenstund jag icke kan godkänna att hänsyn tages vare sig till den större eller mindre inkomst statskassan kan erhålla af bränvinsskatter, eller till brännerinäringens bestånd, utan endast härvidlag vill uppställa nykterhetens befrämjande såsom mål, har jag icke kunnat underlåta att biträda motionärens förslag.»